

BÁCSMEGYEI NAPILÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor, félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félre 10 kor, negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára: 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MOR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

Válságos pillanatok.

Mi lesz? Folyini fog a küzdelem elkeseredetten, mint eddig, és megszapordott ellenzékkel. Másképp ezt elképzelni sem tudják, ha csak úgy nem, hogy Tisza István nem bír kabinetet alakítani, amit nem hiszünk. Nehéz elhinni azért, mert hiszen bizonyos az, hogy Tisza kisebbség esetén diktátorkodásra is vállalkozik, és a választásokat addig megejteti nem fogja, míg nem preparálta az ismert eszközökkel a választási talajt, míg el nem vetette a magot.

Az azonban bizonyos, hogy minden szorgoskodása dacára sem hiszik, hogy kikel a mag, mert amíg ő működik, működni fog minden ellenzéki az ő tervének megvalósulása ellen. De erről még van időnk beszélni.

Most csak a napi eseményeket várjuk, azt, hogy kik fogadják el a Tiszaféle programot, kik lépnek ki Apponyival a szabadelvű pártból.

Ha majd ezt megtudjuk, akkor mérlegelhetjük csak az egyik vagy másik

fél teljes erkölcsi és politikai értékét. És e mérlegelés lehet azután irányadó a további küzdelmekben, ez fogja megmutatni azokat az eszközöket, melyeket használni kell a nemzeti igazságok érvényre juttatásának érdekében.

Ezeket az eszközöket magával Tiszával szemben már most is megtudnánk határozni és pedig csalhatatlanul. De a körüle csoportosulók jellege ezeken az eszközökön változtathat. Ha az erkölcsi és politikai tekintélyek egyrésze követni fogja, akkor a küzdelem megmarad a rendes mederben, mert a köréje csoportosult erkölcsi gátak nem fogják megengedni, hogy vad szenvedélye, makacssága kitörjön a rendes mederből s vizárba fullassza alkotmányosságunk biztosítékát, magát alkotmányos életünket.

Ha ily erkölcsi és politikai tekintélyek nem veszik majd körül és pedig elegendő számban, akkor a küzdelem kiszámíthatatlan úgy mérveiben, mint hatásaiban. Az az egy azonban bizonyos, hogy ebben a küzdelemben mindenki el-

veszhetik, csak maga a nemzet nem. A nemzet igaza a vészes ár közepette a nemzeti geniusz által teremtett óazon világitó torony lesz, mely azonban csak az igazaknak mutatja meg az utat.

Ismételjük, várnunk kell a fent jelzett időpontra.

Az első esetben is, vagyis ha a tekintélyek nagy számával találkozunk körülötte, biztosítva leszünk a meglepetések ellen, nincs tehát miért nyugtalankodnunk.

Biztosítva leszünk, mert amint Tisza kísérletet tenne arra, hogy a nemzeti jogokért folytatott küzdelemre, a jogtiprás veszedelmes vadjait küldje, akkor azok az erkölcsi és politikai tekintélyek tiltakozva hagyják el táborát, megadva ezzel egyúttal a jelt arra, hogy Tisza támadásait kiméretlenül kell visszaverni, mert a nemzet érdeke ezt úgy parancsolja.

Ennek meg kell történnie, mert nem hihetjük el, hogy Széllhez hasonló emberek az erőszak fenevadjait engedjék a

Szürke történet.

Irta: Szabó Ferencz.

A bolond egyike volt a legeszesebb embereknek. Nagy, kócos haja, kissé züllött. Gyakorta elfeledte, hogy a boron kívül másféle folyadékot is teremtett az Isten s így a vendéglői lámpák füstje zavartalan nyugalommal rakodhatott le az arczára. Valódi matematikai lángész lévén, a tudós urak példájára állandóan a különféle »ismeretlenek« kikiűszöbülésén fáradozott. Ilyen ismeretlenek voltak a váltólejárati, a fizetési kötelezettségek terminusai, amelyeket utólérhetetlen pontossággal tüntetett el az emlékezetéből.

Erősen karakterizáló nevét onnan kapta, hogy egyszer elveszett egy esztendőre. Mikor visszatért, napsütött volt, mint egy rézbőrű indián s esodálatosan mesés dolgokat beszélt az angol-bur hadjáratból, amelyben, mint egy guerilla-csapat vezetője, maga is hatalmas szerepet játszott.

Már a legelső nap tisztában voltunk vele, hogy impertinensül hazudik; de mivel sohasem ismételte magát s bizonyos fokú poétai ihletet és zenális merészséget árult el: hazudozását rendszeressé tettük a kis társaságban. Soha végre nem hajtott hadjáratáért

azután ráragasztottuk a »bolond« nevet. Ez volt az elismerés, a hála.

Négyen ültünk a nagyvendéglő kertjében. Körülöttünk, fiatal juharfák alatt, mindenütt asztal; tömördek ember az asztalok körül. Fénynyel csipkézett árny játszadozott az udvar fehér porondján; a levegő hervadni kezdő akácvirág erős illatával, sürgő méhek zsongásával, jókedvű beszéddel és asszonyi kacagással volt tele.

Jó félve már, hogy a bolond haza került de azért még mindig tudott újat mondani. Most éppen a barasszonyokról beszélt s olyan lassu élvezettel szűrte a szót, mintha árpacukor lett volna, amelyet előbb végig kellett szopogatni.

— Fele tüzláng, fele sarki hidegség. Meggyújt, üdvözít egyszerre s hidegével a lelken is keresztül sivit. Csak a szeme, a tekintete vesz részt a szeretkezésben. Tudod, hogy a tied, hogy meghal utánad; de csak a kezét se szoríthatod meg, amíg oltár elé nem állottál vele. Nem kínálja, nem árulja magát, mint ezek a fehérarcu, puhakezü bozorkányok a vénvilágban.

— Szegény bolond! Képzelem, minő rettenetes kinokat állhattál ki közöttük, aki itt-hon a legveszedelmesebb Don Zsuán voltál! — sajnálkozott tréfásan a fiskális.

— Hát az voltam, Don Zsuán voltam ott is, hiába gonyolódol! vette fel az eldobott keztyüt a bolond s meg tudta állani, hogy egyetlen arcizma se ránduljon össze, amikor végig villogott rajtunk. Pedig láthatta, hogy mindnyájan mosolygunk rajta. Bizony, sohasem ért volna ilyen szomorú véget a háboru, ha egy ostoba srapsel tétlenségre nem kárhoztat időnapelőtt. A menyinyi angol lady élt a Fokföldön, egy szálíg szerelmes volt belém. Egész amazondandárom volt már belőlük, akik saját honfitársaik ellen harezoltak a kedvemért.

— Hallatlan szerencse! Hát nem kéne a poklok poklára juttatni azt a nyomorult pattantyúst!

— Ne bántsaatok! intett a bolond fájdalomosan. — Ez volt egyetlen igaz szerelmem, a bur lányok legeszebbike. Féltékenységében olyas valamit tett, ami életemben bizonyítja, hogy a bur lányok gyűlölete is fenségesebb, mint a vén világ fehér arczu, puha-lelkű asszonyaié: feláldozta egész nemzetét, hogy besszút álljon álmai megrontóján. S tudjátok-e, hogy miféle robbanó anyaggal volt tele ez a golyó? A saját szívét rejtette belé, hogy mikor szét pattant, arezom, mindenem teleszóródott e drága hussal.

Mintha valamikor, réges-régen, fájdalom

nemzetre zudítani úgy, hogy az mintegy az ő munkájuknak lássék.

Tehát várunk kell mátol holnapig, hogy elkeseredettségünkben túl ne lépjük azt a fokot, melyen túl már az érzelmek kitörését nem nevezik lelkesedésnek, s amely kitörést a bécsi kamarilla nemcsak hogy türelmetlenül vár, hanem már hónapok óta erőszakol.

De hiába, az igazság megfogja őrizni a maga méltóságát, mint megőrizte szep-lőtelenül eddig, hanem küzdeni is fog önmagáért, mert ez isteni jellege. Ezért nem szabad a magyar nemzetnek kétségbe esnie, de ezért kell biztosan itélkeznie is, amit elhamarkodva nem tehetnénk meg.

A helyzet.

Ma féltizenegykor nyitotta meg Tallián Béla az országgyűlést. Kijelentette, hogy az országgyűlés egybehívása végett benyújtott kérvényt a kérelmezők visszavonták, s ezzel be is zárta az ülést. Egyébb az országgyűlésen nem történt.

Az országházban fél tíz órakor ülésezett az igazoló választmány és végleg igazolta a besztercei legujabb képviselőt.

Tisza dolgozik.

Tiszának magának azonban sok dolga akadt mindenfelé. Különösen az ellenzéket környékezte, de itt a legmerevebb, majd nem sértő visszautasításra talált mindenkinél.

A nemzetipártiakat is környékezte, de ezeknél sem valami nagy bizalommal fogadták.

Apponyi ma délelőtt a M. E. tudósítójával beszélgetett s a következő kijelentéseket tette:

— Egyelőre még nem alkottam meg végleges elhatározásomat — mondta a gróf, — mert az természetesen a

torzította arca kővé meredt volna, úgy mondotta el a nevetető hazugságot. A távolabb ülők hő részvétellel nézettek feléje.

— Szegény Hári János, de nehéz kereszt van rajtad!

A társaság alapszabályai súlyos büntetés terhe alatt tették lehetetlenné a jókedv kitörését. Hogy pedig minél nehezebb küzdelembe kerüljön a komolyság megőrzése, a komoly, józan beszéd teljesen ki volt zárva a társalgásból. Hozzánk, bohém néphez illő, statárium volt ez!

— Mi történt aztán a bur szépséggel? Eltemették, ugy-e?

— Nem azt. A bur lányok szív nélkül is élnek, éppen mint a ti fehérkeblű, kaczagó boszorkányaitok. Ebben az egyben a földkerekség minden pontján hasonlítanak egymáshoz az asszonyok. Avagy ismertetek már olyan nőt, akinek szíve lett volna?

Vád, keserűség ömlött el e szavakban. A bolond harlekin pillanatig eldobta magától a bohócszipkát, hogy keserű életigazságot mondjon.

— Higgadt, józan vagy, fiu! Nem tartozol közénk! — emelkedett itt is, ott is a vádoló hang.

— A szép Matild! — toldotta utána a fiskális, magasba rántva a szemöldökét.

A szép tanácsosnéról volt a szó, akinek

párt elhatározásától függ. S miután ez még napokig elhúzódhatik, addig én sem nyilatkozhatom. Attól függ a magatartásom, vajjon a párt elfogadja-e Tisza módosításait, vagy a kilenczes bizottság programját teszi a magáévá?

— S ha az előbbi eset következik be, ki lép kegyelmes uram a pártól?

Apponyi elmosolyodott:

— Erre a kérdésre már tegnapi beszédemben elég érthető választ adtam. A képviselőház mai ülésén azért nem vettem részt, mert nem tartottam ildomosnak, hogy addig, míg a párt nem határoz, nyilvánosan szerepeljek. A beszélgetés alatt jelen volt Szentiványi Árpád is, aki éppen vendége volt a grófnak Döbrentei-utcai lakásán.

A szabadelvű párt értekezletét a két program fölött ma délután kezdte meg.

És a vita folyamán bekövetkezett

a meglepetés.

Az est folyamán kapott távirati értesítés szerint Hódossy Imre elfogadta a Tisza által a pártértekezlet elé terjesztett változtatásokat is, kijelentve, hogy ezt a legteljesebb megnyugvással teheti meg. Elfogadta megnyugvással Tiszának tegnapi elmondott programját is.

A pártértekezlet holnap délelőtt 10 órakor folytatják is minden körülményből békére lehet következtetni vagyis a pártban lévő ellentétek kiegyenlítésére.

A magyar államhite.

A nemzeti követelményekért folytatott harcok alatt, különösen az utóbbi időkben, előszeretettel hangoztatták, hogy államhiteletünk veszély fenyegeti. Erre okot különösen a magyarellenes osztrák sajtó cikkei adtak. Ezekkel akarták és némileg sikerült is félrevezetni a közönséget.

Pedig a komoly külföldi sajtó, de a ko-

egykor élet-halálra udvarolt. Merész, mulatni vágyó, sok tekintetben emancipált asszony volt, aki a züllött, de eszes, talán finom lelkű, de végtelenül ezinikus emberben felkeltette a viszonzserelem illuzióját, amíg Hohenberg báró, egy vakációzó huszárfőhadnagy, fényes fekete lovát végig nem táncoltatta egy párszor az ablaka előtt... Akkor tűnt el a bolond egy esztendőre a látóhatárról... Ki hitte volna, hogy ilyen őszintén lángoló, igaz szíve van?

— Kiről beszéltek? Sohase hallottam híret annak a nőnek! — mondotta a bolond vidám mosolygással. Tekintete úgy csillogott, mintha fényes tűznyelvek játszadoztak volna benne.

E pillanatban valaki átköszönt egy távoli asztaltól. Hatalmas, vállas asszony állt a lombok alatt, fejét beragyogta a leszűrődő napfény; mintha nem is asszonyfej, hanem csodálatos virág lett volna, melyet aranypor, aranyillat, aranyragyogás vett körül. Tekintetében dévaj tűz, büszke méltóság s valami mélységes örvény, mely láthatólag kavargott, lángokat szórt s vont, csábította, szédítette a férfiszíveket. Kisérletében egy férfi: hervadt, erőtlen alak: a férje. Épp e pillanatban érkeztek.

— A szép Matild... Micsoda asszony! mondotta — a fiskális s mire kötekedve

moly pénzügyi körök sem ültek föl az osztrák sajtó okvetetlenkedésének. Az egész német, francia, hollandus és svájci sajtó másként ítéli meg helyzetünket.

Hogy a komoly angol sajtó minő véleménynyel van hitelünk felől, azt illusztrálhatjuk egy tekintélyes angol pénzügyi lapból vett következő idézettel:

»Ugy hallom, írja a cikk szerzője, hogy egyik elsőrangú angol bankcsoz azoknak a klienseinek, akiknek magyar járadékpapírok és részvények vannak a birtokukban, figyelemztetést küld, amelyben azt a tanácsot adja nekik, hogy vonják vissza a magyar értékekbe fektetett tőküket. Tiltakozni kell az ilyen eljárás ellen. A magyar értékek tulajdonosaitól távol kell tartani az osztrák rágalmakat. Hiszen érdekes, hogy amikor a kontinens összes értékpapírosai esnek, még az önkönzöljai sem tesznek kivételt. A magyar járadék két és fél százalékot vesztett értékéből három hónap alatt, amit az is előmozdit, hogy bankárjaink piacra vetik értékpapírjaikat, hogy a gabona kiviteli szezon idejére pénzkészletüket növeljék.«

»Osztrák pénzügyi körök persze teljes erővel kihasználják ezeket a körülményeket a magyar járadékpapírok ellen, háborut üzennek a magyar pénzügyeknek azzal az intencióval, hogy felszított eladásaiikkal az idegen értékpapírtulajdonosokat is eladásra bírják. Ezeknek a »pimaszoknak«, vagy ha tessék »Los von Rom« politikuskoknak nincsen hozzávaló bátorságuk, hogy Franciaországot, Németországot, vagy az első angol papírokat megtámadják, hanem politikai céljaik érdekében a magyar piacon szeretnének felfordulást előidézni. Angol bankároknak nem kellene ehhez segédkezetek nyújtani.«

Nem minden igaz, amit az osztrák beszél.

Zomborcsevics Ferencz.

A szabadkai ügyvédi kar nesztorja Zomborcsevics Ferencz 92 éves korában ma

megrántotta a bolond kabátját, vágyakozva csettintett nyelvvel. — Ilyen teremtéstnem láttál bur-országban!

A bolond arra felé sem tekintett. Volt lelke, hogy megállja.

— Az ura, az az esztelen vak számár jó lett volna angolnak: burgolyóra méltó! — adta a szót szakadozottan s felkaczagott, életében először talán, áthágva az alapszabályok tilalmát, hogy csengett belő az egész kert. Könnye is kicsordult a mámoros nagy kedvétől.

A fiskális hideg, józanító üzleti hangon szólalt meg:

— Fizess. Négy korona a büntetés: a szegények kasszájába. Olcsóbban nem adjuk az ilyen vidámságot!

— Nyolcz korona! mondotta a bolond s mialatt előkereste kopott erszényét, kaczagásával másodsor becsöngette a fák között. Pedig talán egy heti gázsija volt e pénz.

Ilyen nehéz, kétségbeesett, istensértő kaczagás hányszor szakadt ki szívéből az alatt az esztendő alatt, amíg odajárt, csak a Magasságos tudta volna megmondani! És ez a kaczagás úgy fájt nekünk, akik züllöttségében is szerettük a jószívű, esztelen, hazug fiut!

A torzonborz festő szürke, szurós szemé-

hajnalban szenvedés nélküli csendes halállal végelgyengülésben elhunyt.

A szabadságharcot megelőző időkben az elhunyt a politikai életben is előkelő szerepet vitt. Az 1839—40-iki és az 1843—44-iki pozsonyi országgyűlésen, mint Szabadka város követe vett részt és az országgyűlésnek jegyzője is volt. Egyik beszédéről Kossuth Lajos lapjában, a Pesti Hirlapban vezérezikkezett. Éveken át volt városi főjegyző.

Az ország békéjének helyreállítása óta ügyvédi gyakorlatot folytatott és az ügyvédi kamara, amelynek megalapítása óta választmányi tagja volt, tavaly ünnepelte legrégebbi tagját 70 éves ügyvédi működése alkalmából. A szabadkai takarékpénztár és népbanknak egyik alapító tagja és 25 éven át a felügyelő bizottság elnöke volt.

A közügyekben élete alkonyáig élénk részt vett, a közelmúltból is egy igen kedves bonmot maradt közszájon róla. Az egyházpolitikai küzdelmek idejében lefolyt képviselő választások alkalmával ugyanis két jelölt küzdött Szabadka első kerületében a mandátumért. Az egyik ifj. Vojnics Sándor volt, szabadelpárti programmal, a másik a boldogult prépost plébános Mamuzsics Mátyás népbárti programmal.

Az elhunyt a néppárti jelöltre adta szavazatát, amit meghallva a nemrégiben elhalt Vincze bátyja, ijedten sietett hozzá és a következő szavakkal fejezte ki öcsése pártállása fölötti rosszaságát: Az Istenért ösém, mit tettél, *tönkre teszed a jövődet!* A boldogult ekkor már túl volt a 85-ik életévén.

Három gyermeke közül ma már egyik sem él. Két fia közül az egyik József volt városi árvapénztáros körülbelül 22 év előtt, a másik János volt huszárkapitány 25 év előtt halt el. Egyetlen Etelka leánya 17 éves korában a színházban szívszélhűdés következtében hunyt el. Így tehát mintegy 150000 koronányi vagyonát kisebb jótékonyági és a távolabbi rokonokat illető hagyományokon kívül menye özv. Zomborcsevits Józsefné szül. Jandek Nelli öröklé.

vel csendet parancsolt. Közelebb hajoltunk, hadd halljuk a szót.

— Itt van Hohenberg főhadnagy. Láttam az utcán. Vigan pengette a sarkantyuját s olyan önhitően mosolygott, mintha övé lett volna a világ.

— Ostoba férj! — jegyezte meg a csendes professzor.

— Nem mondtam, hogy az asszonyok szív nélkül is élnek, akár a hullók! vetette közbe félvállról a bolond.

Halotti csend következett. De a nagy, kísérteti csendben a fiskális magasra vonta a szemöldökét s mintha megycsiklandozta volna valami, vállán át a szép asszony felé hunyorított. Hahaha!

— Itt a négy korona a szegények perseyébe.

Igy tett a festő, így tettem én is. Különös, esztelen kaczagásunk összeolvadt, míg a bűntetéspénz egész garmadává nőtt.

Nem esett egyetlen szó sem Hohenberg báróról, hogy miért jött? hogy dobogó szívvél várta-e valaki? s mégis olyan pompásan megértették egymást. Akáresak valamely édes, forró, pikáns történet gomolygott volna le előttünk a színpad deszkáin.

E három kaczagásban ott csengett a tanácsosné élettörténete, a büszke szépség fényének szomorú árnyéka...

... Ez volt bosszunk a szegény, elzülött bolondért...

A temetés holnap, pénteken délután 1/4 órákor lesz.

A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Zomborcsevits Józsefné szül. Jandek Nelli fájdalmas szívvel jelenti, hogy szeretett ipa *Zomborcsevits Ferencz*, Szabadka városának 1839—40. és 1843—44-iki országgyűlésen követe, volt városi főjegyző, ügyvéd és városi értékképviselő, folyó hó 29-én éjjelután 1/2 órákor hosszas betegeskedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után 92 éves korában elhunyt. A vesztesség okozta fájdalomban osztoznak még rokonai, barátai és ismerősei. A drága halott hült teteme f. hó 30-án délután fél 4 órákor fog a gyászházban a róm. kath. szertartás szerint be-szenteltetni és az u. n. bajai sirkertben levő családi sirbojtba eltemettetni. Az engesztelő szent mise áldozat ugyancsak folyó hó 30-án d. e. fél 10 órákor a Szent Teréz templomban, 31-én pedig fél 11 órákor a Szent Ferenczrendiek templomában fog a Mindenható Istennek bemutatni. Szabadka, 1903. okt. 29-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Weisz Jakab meghalt.

A szabadkai izraelita hitközségnek ismét gyásza van. Az általa fentartott elemi iskolának buzgó igazgató tanítója *Weisz Jakab* képesített polgári isk. tanár tegnap este 10 órákor hosszas szenvedés után elhunyt.

30 éven át nevelte ritka buzgalommal és igaz magyar szellemben a hitközségi tagok gyermekeit, a kik közül ma már igen sokan számottevő tagjai a társadalomnak. Finom modora és a pedánságig menő lelkiismeretessége folytán már fiatalabb éveiben is oly kedveltségre tett szert, hogy a legelőkelőbb keresztény családok is örömet bízták rája gyermekeik oktatását. Már évek óta betegeskedett, de ez nem hátráltatta lankadatlan buzgalmát csak a jelen tanév kezdése óta támadta meg a kór oly erősen, hogy képtelen volt eljárni az előadásokra.

Temetése 30-án, pénteken délután fél három órákor lesz.

A halálesetről özvegye, az izr. tantestület és az izr. hitközség gyászjelentéseket adtak ki.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Fájdalomtelt szívvel jelentem, hogy szeretett férjem, *Weisz Jakab* tanító, iskola igazgató élte 63-ik évében folyó évi október hó 28-án hosszas betegség után jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetemei f. év október hó 30-án, délután 1/3 órákor fognak a gyászházból (VI. kör, Harmat-utca Kuluncsics-féle ház) az izr. sirkertben örök nyugalomra helyezettetni. Szabadkán, 1903. október 28-án. Elhunytat siratják: *Weisz Jakab* né sz. *Breukesz Sarolta* neje. *Weisz Sámuel* né testvére, családjával. *Breukesz Nina* *Breukesz Hani* férj. *Kappelné, Grün Izsákné* *Kappel Katicza* sógornói. *Kappel Samu, Kappel Lázár, Kappel György* sógorai. Béke hamvaira! — Áldás emlékére!

A tantestület gyászjelentése így szól: Fájdalomtelt szívvel jelentjük, hogy iskolánknak gyásza van. Tiszteletre méltó kartársunk hosszú időn át igazgatónk, a nevelés buzgó és lelkiismeretes munkása *Weisz Jakab* hosszas betegség után jobb létre szenderült. A boldogultnak hült teteme f. évi október hó 30-án d. u. 1/3 órákor fog a gyászházból (VI. Harmat-utca, Kuluncsics-féle ház) a helyb. izr. sirkertben örök nyugalomra helyezettetni. Szabadkán, 1903. évi október 28-án. A szabadkai izr. elemi iskola tantestülete.

Békés legyen az ő pihenése! — Áldás hamvaira!

A hitközség gyászjelentése a következő: Mély fájdalommal jelentjük, hogy *Weisz Jakab* a szabadkai izr. hitközségnek hosszú éveken keresztül munkás tanítója és legutóbb iskolaigazgatója, f. hó 28-án este 10 órákor hosszabb szenvedések után előrehaladott, de még munkabíró korában elhunyt. Szabadkán, 1903. évi október 28-án. Áldott legyen emléke! Az izr. hitközség előjárósága és iskolaszéke.

H I R E K.

Szabadka, október 29.

— **Kinevezés.** A szegedi ítélőtábla elnöke *Weliacha János* t.-bessei járásbírói díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A belügyminiszter a csantavéri paulai Szent Vincze egyesület alapszabályait jóváhagyta.

— **A Rákóczy-ünnep.** A huszas bizottság, mint már jeleztük, elkészítette az ünnepély programját. Ezt a programot, ha lehetséges, a huszas bizottság vasárnap akarja a százas bizottság elé terjeszteni megvitatás és elfogadás végett.

— **Eljegyzések.** Dr. *Hajnal József* szabadkai törvényszéki albiró, eljegyezte *Bergel Nesztike* kisasszonyt Budapesten. — *Spitzer Herman* eljegyezte *Hahn Etelka* kisasszonyt Szabadkán. — *Lőw Zsigmond* helybeli kereskedő tegnap tartotta eljegyzését *Ó-Kanizsán Schlesinger Aranka* kisasszonnyal, *Schlesinger Mór* ó-kanizsai kereskedő leányával.

— **Fontos egészségügyi javaslat.** *Novák József* dr. az újabb időkben több, figyelemreméltó egészségügyi javaslattal járult a tanács elé, melyeket a tanács ismert ügybuzgóságával a megvalósítás útjára is terelt. Ujabbán ismét egy fontos közegészségügyi javaslatot nyújtott be, melynek célja az, hogy a közegészségügyi követelmény örve alatt fenálló intézmények a megfertőzést ne terjeszthessék. Ha javaslata szigorúan foganatosíttatik, igen sok megbetegedésnek eleje lesz véve. Javaslátát annak a meggyőződésének a kifejezésével zárja be, hogy a tanács mindent megtett és megtesz a közegészségügy érdekében.

— **Tűzoltói kinevezések.** Dr. *Biró Károly* polgármester a *Füle János* tűzoltó őrparancsnok nyugdíjaztatása folytán megüresedett őrparancsnoki állásra *Szkala Simon* tb. őrparancsnokot, *Hajek János* csővezetőt tb. őrparancsnokká, *Olyuz Ferencz* segédesvezetőt csővezetővé, *Tonkovits Simon* s. csővezetőt tb. csővezetővé, *Gönczöl András* tb. segédesvezetőt segédesvezetővé s végül *Vojnics H. Simon* köztűzoltót tb. segédesvezetővé f. évi november hó 1-től kezdődőleg kinevezte.

— **Utmesteri iskola.** A kereskedelemügyi miniszterium leirt a városhoz, hogy tiz utmesteri iskolát állít föl, s ennek a költségeihez kéri a város hozzájárulását. Tiz ilyen iskolát szándékozik felállítani az államépítészeti hivatalok székhelyein. Az iskolába felvétetnek négy középiskolát végzett fedhetlen előéletű emberek. A pályázati határidő 31-én lejár. A folyamodványok az államépítészeti hivatalok vezető mérnökeihez címelve nyújtandók be. A tanfolyam két évig tart, célja, hogy a közutak fentartása, építése és fel-

ügyelete körül szakzerű kiképzést nyújtson. A tanfolyamot sikerrel végzett hallgatóknak jogukban áll kisebb utak és hidak építését önállóan vállalni és építeni, nagyobb munkáknál mérnöki ellenőrzés mellett a munkálatokat vezetni.

— **A zenede bajai.** A városi zenede részére épült Batthányi-utcai új helyiség sok galibát okoz a tanítás rendjére. A háztulajdonossal kötött szerződés értelmében már a tanév kezdetekor lakható állapotban kellett volna átadni az épületet a városnak, de az akkor oly nedves volt, hogy a behuzolkozást és így a tanév megkezdését is egy-két héttel el kellett halasztani. Ekkor azonban a bizottság ismét alkalmatlannak találta a helyiséget, minélfogva a zenedei oktatás ismét csak a régi gymnasiumban lévő tavalyi helyiségében vette kezdetét. Tegnap újra megjelent a kiküldött bizottság a helyiség átvétele végett, de *Kertész* főorvos véleménye folytán, az átköltözés, a közegészségileg védelmes épületbe még mindig nem engedélyezhető.

— **Uj vasut.** A halas-rigyiczai helyi érdekű vasutat ma adták át ideiglenesen a hivatalos személyek részvételével a forgalomnak.

— **Vásári tolvaj.** Már megemlékeztünk a rendőrség által a minap letartóztatott Kovács Teréz reintizfalvai lakosnő viselt dolgairól. A nyomozás folytatásaképpen tegnap ismét házkutatást tartottak nála, a mikor a lopott holminknak egy újabb raktárát fedezték fel lakásán. Mindinkább sürgősebbé válik városunkban a bejelentő hivatal, mert miként ez az újabb eset is bizonyítja, így Szabadka a veszedelmes existenciák valóságos asyllumává fejlődik. Ez a tolvajnő öt éven át bujkált hamis cselédkönyvek felhasználásával és álnevek segítségével a városban és környékén. A rendőri nyomozás egyik büntársát felfedezte már testvérének Kovács Pannának személyében, a ki szintén több helybeli és vidéki háznál volt, mint cseléd alkalmazásában. A rendőrségnél egész csomó gazdátlan holmi fekszik, szövet- és ruhaneműek, papucsok, edények, a melyeket a jelentkezők megtekinthetnek *László Géza* alkapitány hivatalos helyiségében.

— **Anyakönyvi-hírek.** *Meghaltak:* Zomborcsévics Ferencz 92 év, Margetics Márk 6 év, Károly András 68 év, Zódi Simon 9 hó, Mészáros Pál 53 év, Bukvity István 1 év, Juhász Mihály 42 év, Kunszabó Viktória 17 év, Bódic Lajos 3 nap. *Eljegyzés:* Szalma Miklós Faragó Terézt, Tamasi Károly Nagy Rozáliát, Setricsevics Péter Dujító Darinkát, Bosnyák György Franciskovits Terézt.

— **Kabátlepás.** Lichneckert Károly lakásának előszobájából, ma délelőtt ismeretlen tettes ellopta a házigazda tulajdonát képező barna, széles bőrgallérral ellátott téli kabátot. A rendőrség a kabátolvajt nyomozza.

Törvénykezés.

A gazember halála.

A jótettért rablással fizető ember állt ma az esküdtszék előtt: *Polyákovits Menyhért*, mesterségére nézve csavargó.

Az esküdtbiróság elnöke Polgár József, szavazó bírák: Marián Miklós és Mahr Antal voltak. A vádhatóságot Papp Sándor dr. kir. ügyész képviselte, vádlottat Taussig Izsó dr. védte. Rendes esküdtnek kisorsoltattak: Somogyi Gyula, Nagy Péter, idb.

Frankl Istvánt Majláth Imre, Sztipics János, Sziebenburger Károly, Matievics István dr., Tipka Antal, Pukeoz Kálmán, Homonnay Nándor, Sztantics Gergely, Takács; pótesküdtnek: Láng Simon.

Polyákovics Menyhért gaztettét f. évi aug. 28 dikán a délelőtti órákban követte el. Áldozatára, Szauer Vilmosra a következőképen akadt:

Szauer Vilmos az említett napon Szeghegyről Kulára ment kocsiján, hogy kis trafikjának dohányszükségletét fedezze. Nyomórék ember lévén, a kulai trafik körül ólalkodó Polyákovits Menyhértet kérte meg, segítené a vett árut kocsira rakni, amiért majd reggelit és egy fityók pálinkát fizet neki. A munka végeztével ez meg is történt. Polyákovics Menyhért ráadásul azt kérte még Szauertól, vinné el kocsiján Szeghegyig, ahol dolga van neki. Szauer rosszat nem sejtve, készséggel tett eleget a kérésnek. A Szeghegy—kulai országuton Szauer leszált kocsijáról és a kukoriczásba ment, ahova nem sokára Polyákovics is követte. Itt azután készel nyakon szurta Szauert. Gaztettének elkövetése után felugrott a kocsira s elhajtott.

A kukoriczásban maradt Szauer segítségért kiabált, amit egy arra hajtó fuvaros meg is hallott. A fuvaros a sebesültet felvette kocsijára, s most már üldözőbe vették Polyákovicsot, akit vasuti alkalmazottak segítségével sikerült is elfogniuk.

A tárgyalás folyamán vádlott beismerte bűnösségét.

A vádhatóság rablásban kérte a bűnösség kimondását, védő kérelmére azonban mellékérdéseknek felvették a lopást és súlyos testisértés vétségét, amiben az esküdtök verdiktje bűnösnek is mondta ki a vádlottat.

Erre a bíróság vádlottat másfélévi börtönre és egy napi börtönre átváltoztatható 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 30-ára hűvös időjárás várható sok helyütt csapadékkal.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Ma eladatott 10.000 mm. két és fél fillérrel olcsóbb árakon.

A többi termények kevés forgalom mellett változatlanul zárultak.

A határidőüzlet egész csendes volt és az árak alig változtak.

Az októberi terminusok végkép lebonyolították és a forgalom a mai naptól kezdve beszüntetett.

	Kezdete	Változás
Buza okt.-re	—	—
Buza	—	—
Buza ápr. 1904	767	769—768
Rozs okt.-re	—	—
Rozs	—	—
Rozs ápriliára	658	656—658
Zab okt.-re	—	—
Zab	—	—
Zab ápriliára	557	558—557
Tengeri szépt.-re	—	—
Tengeri	—	—
Tengeri máj. 1904	530	531—530
Répe	—	—
Répe	11—85	11.85—11.95

Idegenek Szabadkán.

Október 29.

Nemzeti szálloda: Dubs Márton Bpest.

— Rudolf Ferencz utazó Gladauch. — Kolb Lajos ut. Bpest. — Beer Mór, Reich Albert, Andor József, Kellner Vilmos, Klinger M., Kollert Zsiga utazók Bpest. — Bauer Jenő, Schwinburg Oszkár, Landau Berthold, Lachel József utazók Bécs.

Bárány szálloda: Rádai Gyula utazó Bécs. — Biró József utazó Bécs. — Koller Benő Hédságh. — Reich Ignác utazó Budapest. — Mukics Ernő birtokos, Vamoser utazó Bpest.

Pest szálloda: Fán Zoltán utazó Bécs. — Fleischman Samu utazó Bécs. — Hecht Ignác utazó Bpest.

Polgári szálloda: Weisz Miklós Bpest. Steinitz Henrik Temesvár. — Szekula Péter Zenta. — Menezel Mátyás Zombor. — Fekete I. Eszék. — Schwartz I. Zenta.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Hirdetés.

A szabadkai földmives-iskola palicsi belső majorjában *folyó évi november hó 1-én délután 2 órakor* nyilvános árverésen eladatik:

- 1) 5 drb. számfeletti fejős vagy kisborjus csiratehén.
- 2) 100 drb. választott mangalica sarju malacz.
- 3) 80 métermázsa kétszersajtolt szőlő törköly.

Igazgatóság.

Csermák József

zongorakészítő és hangoló lakik Birkáss Lajosnak a régi szénatéren levő házában.

Papir hulladékok alagyujtáshoz egy kiló 8 fillér.

Kapható:

Heumann Mór

papirkereskedésében Szabadkán.

Van szerencsém t. ez. szives tudomására hozni, hogy több év óta forálló szabó üzletemet a

női ruha elkészítésre

is kiterjesztettem, s e célra berendezett műhelyemben (Tompá-u. 296. sz. vörös ökrök iskola mellett) elkészülnek — szakzerűleg — a legszebb női divat toillettek, angol készítmény, díszes tavaszi és nyári ruhák stb. — Különös figyelmébe ajánlom a

női felső-kabátokat és ANGOL RÜHAKAT, melyek műhelyemben

férfi szabó munkások által készítenek. Remek állásért (Paleté, Sponzor vagy testhez álló) kezeskedem.

Barth Henrik

férfi- és női szabó.

Eötvös-utca 60. szám, (Halpiasz.)